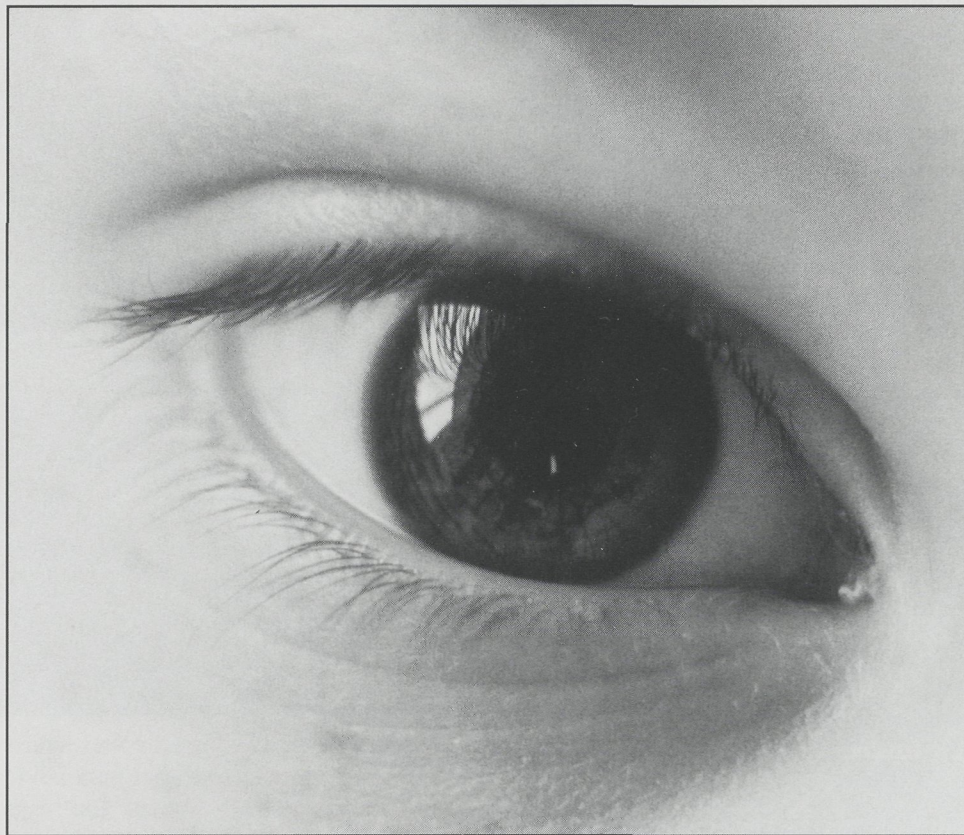

WITHO WORMS

7 januari) verklaard dat ze haar reserves heeft over bepaalde delen van Robins reportage.

HANS EN GRIETJE

Berichten over geroofde organen kwamen voor het eerst in de wereldpers in 1987. Op 2 januari van dat jaar meldde een Hondurese krant dat gehandicapte kinderen aan de Verenigde Staten werden verkocht als bron van 'reserveonderdelen'. Dertien van deze kinderen waren ontdekt in vier *casas de engordes* ('vetmesterijen' - echo's van Hans en Grietje), aldus *Leonardo Villeda Bermudez*, leidinggevend ambtenaar van een nationale welzijnsorganisatie. Al op 3 januari herriep hij zijn beweringen: hij had slechts onbevestigde veronderstellingen van maatschappelijk werkers herhaald.

Deze gang van zaken herhaalde zich met berichten uit Guatemala en Paraguay: alarmerende, maar ongefundeerde verhalen, die direct weer worden ingetrokken. Helaas heeft slecht nieuws meer kans om gehoord te worden dan goed nieuws: vaak haalden de aanvankelijke onthullingen wel de pers, maar de daaropvolgende ontkenningen niet. Zo publiceerden in 1987 en 1988 Trouw en de Volkskrant versies van het griezelverhaal zonder *follow-up* over de ontkennen.

In dezelfde jaren werden de verhalen ook dankbaar opgepikt en verbreid door Sovjetmedia, die in deze periode ook het gerucht verspreidden dat het Aidsvirus een kunstmatige schepping was, per ongeluk ontsnapt uit een Amerikaans laboratorium voor biologische oorlogvoering.

Ook het Europees Parlement heeft zich twee maal uitgesproken tegen orgaanroof, de laatste keer in september 1993, toen een resolutie werd aangenomen tegen handel in organen, gebaseerd op een rapport van europarlementariër *Leon Schwartzberg*. In dit rapport beschrijft

de voormalige Franse minister van Volksgezondheid de medische, ethische en sociale consequenties van het tekort aan donororganen en benadrukt hij het bestaan van een orgaanmaffia die niet terugschrikt voor moord.

Nu ontkent niemand dat in sommige landen (zoals Brazilië, India en Egypte) mensen uit armoede hun nieren te koop aanbieden: in die zin is orgaanhandel een realiteit. Dat ook de Hans-en-Grietje-variant bestaat, wordt minder algemeen aangenomen. Critici snoert Schwartzberg echter de mond met: "Een dergelijke handel ontkennen is vergelijkbaar met het bestaan ontkennen van de ovens en de gaskamers in de laatste oorlog."

Schwartzberg betrok zijn informatie over orgaanroof voor een belangrijk deel uit een artikel van de Franse communiste *Maité Pinero* in *Le Monde Diplomatique* (augustus 1992; in Nederland verscheen het een maand later in *Mensenrechten-Magazine*). Pinero voert hierin een aantal zaken op die stuk voor stuk door de verantwoordelijke autoriteiten zijn bestreden, waaronder, alweer, de Hondurese vetmesterijen uit 1987.

SCHAARSE BEWIJZEN

Het idee dat cynische handelaars letterlijk het vlees van kinderen uit de Derde Wereld verkopen, roept sterke gevoelens van afschuw en medeleven op. Dat bemoeilijkt de discussie. Schwartzberg diskwalificeert sceptici door hen te vergelijken met Holocaustontkenners; niet het gunstigste uitgangspunt voor een gesprek.

Transplantatiedeskundigen die ik spreek, ontkennen niet dat orgaanroof mogelijk is. Maar betrouwbare zaken kennen ze niet, en veel onthullingen zijn te fantastisch om waar te zijn. Dat er een grootscheepse, georganiseerde handel bestaat, beheerst door een maffia, willen zij niet aannemen.